

УДК 336.144

JEL H71

DOI 10.32782/2786-765X/2024-7-16

Пірк О.М.

магістр,

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-5185-3789>**Юрчишена Л.В.**

кандидат економічних наук, доцент,

завідувач кафедри фінансів і банківської справи,

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5904-0758>

АНАЛІЗ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ДО МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

У статті досліджено фіскальну ефективність податкових надходжень до місцевих бюджетів України, що є актуальним питанням в умовах постійних викликів повномасштабного вторгнення, які постають перед Україною. У статті визначено вплив оподаткування на формування місцевих бюджетів України, проведено аналіз показників та структури доходів місцевих бюджетів та визначено їх роль в забезпеченні економічної самостійності регіонів України. В статті запропоновано рекомендації для покращення адміністрування місцевих податків, а саме: інвестиції в цифронізацію, розвиток кадрового потенціалу, удосконалення обліку та інвентаризації, заохочення до легалізації бізнесу та протидія тіньовій економіці, впровадження стимулюючих податкових механізмів.

Ключові слова: місцевий бюджет, доходи, податкові надходження, територіальні громади, оподаткування.

Постановка проблеми. Одним із головних завдань подальшого розвитку економічної стабільності та можливості територіальних органів до самовідновлення є підвищення значущості місцевих податків і зборів та покращення їх ролі у територіальних громадах.

Адміністрування податкових надходжень є критичним аспектом фінансового управління місцевих бюджетів в Україні. Ефективне адміністрування дозволяє не лише забезпечити належний рівень фінансування громадських послуг, але й підвищити фінансову автономію регіонів, зменшити залежність від державних трансфертів та підтримати сталий розвиток.

Наразі в Україні місцеве оподаткування перебуває на стадії розвитку, коли як Кабінет міністрів, так і органи місцевого самоврядування стикаються з проблемами в управлінні місцевими податками та зборами.

Війна, розпочата російською федерацією в Україні внесла свої корективи і досі становить загрозу економічній стабільності України.

Під час війни органи місцевого самоврядування повинні:

- брати до уваги обмеження у фінансуванні територіальних органів, які виникають, щоб забезпечити повною мірою економічну незалежність регіонів України;

- підтримувати соціально важливі послуги для громадян та інвестиційні проекти.

Подальший розвиток методів формування податкових надходжень до місцевих бюджетів зосереджений на зміцненні фінансової самостійності місцевих органів влади. У сучасних умовах важливо впроваджувати такий тип фіскальної децентралізації, успішність якого значною мірою залежить від особливостей і структури економіки регіону. Розподіл податків між бюджетами різних рівнів має базуватися на показниках мобільності податкової бази, економічної самостійності та спроможності територій до самовідновлення витратної ефективності та легкості адміністрування податків та зборів.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Проблемою аналізу фіскальної ефективності податкових надходжень у системі формування доходів місцевих бюджетів було висвітлено у роботах вітчизняних науковців: Андрущенко В.П., Кужелева М.О., Канєвої Т.В. [3; 4] роботи яких були свячені основам формування сучасної податкової політики та проблемами наповнення бюджету України натоємість Крисоватий А.І. [10], Козарезенко Л.В., Лук'яненко І.Г. [5; 6], у своїх працях приділяли значну увагу особливостям формування доходів в місцевих бюджетах України.

Метою дослідження є аналіз фіскальної ефективності місцевих податків та зборів України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Місцеві податки та збори займають значну частину економічної системи будь-якої держави та її фінансової стабільності.

Податкове адміністрування – це процес збору податків і контролю за виконанням податкового законодавства у державі.

Головною метою податкового адміністрування місцевих бюджетів є забезпечення достатніх надходжень до бюджетів територіальних громад для забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування, а також реалізації соціально-економічних проектів громади.

До місцевих податків згідно ПКУ [1] відносять: єдиний податок та податок податок на майно (плата за землю, податок на майно відмінне від земельної ділянки, транспортний податок).

До місцевих зборів відносять: туристичний збір та збір за місця паркування транспортних засобів.

Органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень покладених на них Податковим кодексом України вирішують та координують питання щодо встановлення податку на майно (в частині податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки), збору за місця паркування транспортних засобів та туристичного збору.

Фінансова незалежність території полягає в здатності органів місцевого самоврядування активно залучати фінансування, раціонально розподіляти ресурси, планувати доходи і видатки для досягнення стратегічних цілей розвитку території.

Важливість місцевої політики для економічної безпеки територіального розвитку не можна недооцінювати, оскільки вона визначає ступінь незалежності та конкурентоспроможності регіонів країни.

Військові дії, які розпочалися в Україні в 2022 році, створили нові виклики, впливаючи на можливість збору податків і загострюючи проблему фінансової неспроможності деяких громад. Крім того, впровадження податкових пільг і канікул для підтримки малого бізнесу та громадян під час кризових періодів зменшило обсяг надходжень, особливо в регіонах, що зазнали найбільших руйнувань та втрат.

У нинішніх умовах економічного розвитку та реформи децентралізації найактуальнішим завданням є пошук ефективних фінансових інструментів для досягнення планових показників адміністрування місцевих податків, забезпечення незалежності економічного простору, здатності до саморозвитку та потреб населення. Зокрема, за 2019–2023 роки місцеві податки та збори зросли на 26,4 млн грн, або на 36 % [2; 3] (табл. 1). За цей період доходи загального фонду без урахування міжбюджетних трансфертів зросли на 166,8 млн грн або на 61,0 %. Тобто доходи загального фонду зростали швидше, ніж місцеві податки.

Аналіз показників місцевих податків та зборів показав, що темп приросту плати за землю порівняно 2022 з 2023 рр. склав 16,7 %, що показує свідчить про відновлення обсягів земельного податку після зниження в 2022 році, відповідно 2019 до 2023 рр. 5,1 %, що демонструє хоча і повільне, проте стабільне зростання надходжень від земельного податку за п'ятирічний період. Земельний податок натомість по темпах приросту 2022 до 2023 рр. 8,6 % що свідчить про відновлення обсягів земельного податку після зниження в 2022 році, натомість приріст 2019–2023 рр., –9,4 %, що є доволі негативним фактором, який є результатом військових дій на території України, через зниження кількості території. Орендна плата відносно 2022 до

Таблиця 1

Показники надходжень місцевих податків і зборів протягом 2019–2023 рр., тис. грн

Показник	Роки					Темп приросту	
	2019	2020	2021	2022	2023	22/23	19/23
Плата за землю, всього	32835,6	31471,7	35263,6	29568,4	34528,9	16,7%	5,1%
у тому числі:							
Земельний податок	13349,6	12813,6	13843,9	11126,3	12086,8	8,6%	-9,4%
Орендна плата за землю	19486,0	18658,1	21419,7	18442,1	22442,1	21,6%	15,1%
Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки	4882,3	5758,9	7820,8	7118,9	9140,0	28,3%	87,2%
Транспортний податок	276,0	202,8	158,4	103,5	160,5	55,0%	-41,8%
Єдиний податок	35270,2	38031,0	46282,4	47226,1	55805,4	18,1%	58,2%
Збір за місця паркування т/з	114,9	91,2	254,1	101,8	151,4	48,7%	31,7%
Туристичний збір	196,2	130,6	244,0	186,4	222,6	19,4%	13,4%
Разом місцеві податки та збори	73575,2	75686,2	90023,3	84305,1	100008,8	18,6%	35,9%
Доходи загального фонду місцевих бюджетів (без трансфертів)	275169,8	290114,8	352013,5	398131,4	441937,0	11,0%	69,9%

Джерело: складено авторами на основі [2]

2023 рр. 21,6 %, показує про відновлення навіть після зниження в попередні роки, 2019 до 2023 рр. 15,1 %, що свідчить про повільний проте стабільний ріст орендних надходжень. Податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки по темпові приросту 2022 до 2023 рр. 28,3 %, що може бути пов'язано з покращенням обліку нерухомості та активізацією економічної діяльності, порівняно 2019 до 2023 рр. 87,2 %, що свідчить про загальне зростання надходжень від податку на нерухоме майно.

Транспортний податок приріст 2022 до 2023 рр. склав 55 %, що вказує на часткове відновлення надходжень після спаду 2022 року, приріст 2019 до 2023 рр. —41,8 %, що є свідченням того що по показниках ми значно відстаємо порівняно з минулими роками, але і те що різке падіння зупинилось.

Темп приросту єдиного податку 2022 до 2023 рр. склав 18,1 %, що свідчить про активізацію діяльності малого бізнесу та зростання кількості платників, приріст 2019 до 2023 рр. 58,2 % показує, що єдиний податок залишається стабільним джерелом надходжень.

Приріст збору за місця паркування 2022 до 2023 рр. 48,7 % може бути зумовлено відновленням транспортного потоку, натомість приріст 2019 до 2023 рр. склав 31,7 %, що є доволі неоднозначним, оскільки показники надходжень протягом проаналізованих 5 років є доволі нестабільними.

Показник темпу приросту туристичного збору 2022 до 2023 рр. складає 19,4 %, що є свідченням відновлення туристичної активності після значного спаду в 2022 році, натомість приріст 2019 до 2023 рр. сягає 13,4 % показує позитивну динаміку, хоч і з певними коливаннями.

З аналізу видно, що приріст показників значною мірою залежав від економічних умов, включаючи вплив пандемії COVID-19 та військових дій 2022 року. У 2023 році спостерігалось часткове відновлення, особливо в категоріях, пов'язаних із землею та туристичною активністю, що вказує на поступову стабілізацію фінансових надходжень до місцевих бюджетів муніципалітетів.

Частка доходів місцевого бюджету у зведеному бюджеті України протягом аналізованого періоду порівняно зросла з 23,3 % у 2019 році до 24,4 % у 2022 році (рис. 1).

Незалежно від значного збільшення кількості надходжень до державного бюджету України у 2023 році та відокремлення з 1 жовтня 2023 року податку на доходи фізичних осіб для військовослужбовців [5]. Частина доходів місцевих бюджетів у загальному бюджеті знизилась з 24,4 % у 2022 р. до 17,8 % у 2023 р., що по показниках нас повернуло нижче рівня який був у 2015 році та дорівнює показнику 2011 року [7].

У структурі податків і місцевих зборів найбільшу питому вагу займає єдиний збір. В період 2019–2023 рр. його частка

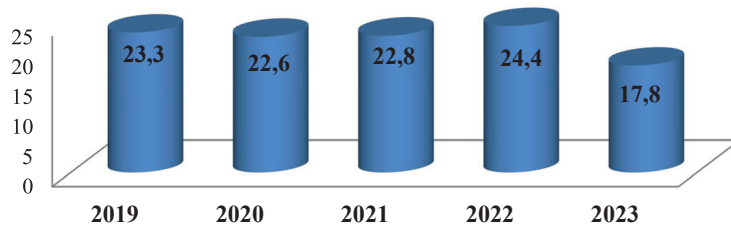

Рис. 1. Динаміка частки місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету України (без урахування трансфертів) за 2019–2023рр., %

Джерело: складено авторами на основі даних таблиці 1

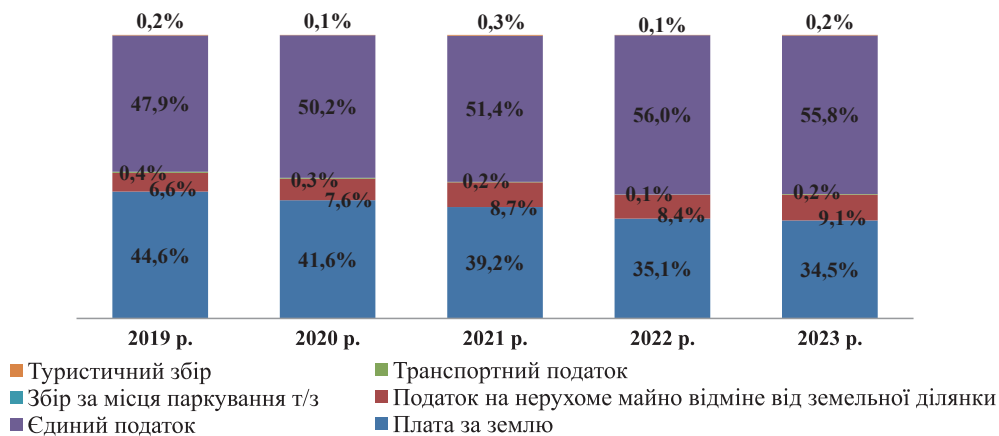

Рис. 2. Структура місцевих податків та зборів

Джерело: складено авторами

у структурі місцевих податків і зборів зростає з 47,9 % у 2019 році до 56,0 % у 2022 і 55,8 % у 2023 рр. (рис. 2). При цьому спостерігається значне зменшення частки податку на майно – з 44,6 % у 2019 році до 34,5 % у 2023 році, тобто частка надходження податку на майно у структурі місцевих податків і зборів за останні 5 років втратили 10,1 %.

Причинами такого зниження надходжень, а також структури часткових податків і місцевих зборів є, ймовірно, зменшення площі оподаткування через бойові дії на території України.

Для підвищення надходжень від плати за землю необхідно здійснити правомірну оцінку земель для цілей оподаткування, провести повну інвентаризацію земель, зокрема виявлення невикористаних, необґрунтовано або неправомірно використаних ділянок, а також визначення кількісних та якісних характеристик сільськогосподарських угідь. Це дозволить включити до обліку ті землі, які наразі не підпадають під оподаткування, та забезпечити прозорість і повноту звітності.

Вважаємо за необхідне звернути увагу на динамічне зростання надходжень податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. За аналізований період надходження зросли на 4,2 млн грн (або в 1,9 рази) – з 4,9 млн грн у 2019 році до 9,1 млн грн у 2023 році. Також зростає частка цього податку в структурі місцевих податків і зборів – з 6,6 % у 2019 р. до 9,1 % у 2023 р.. Така тенденція може свідчити про високий потенціал не земельних об'єктів та необхідність проведення робіт із завершення національного реєстру прав на нерухоме майно та вдосконалення механізму оподаткування встановлених об'єктів нерухомості.

Слід зазначити, що адміністрування податків та зборів є багато функціональним процесом, який вимагає суворого дотримання нормативних вимог, підготовки персоналу та складного технічного та програмного забезпечення.

Оскільки адміністрування місцевих податків і зборів є лише одним із аспектів податкових зобов'язань платників (поряд із обов'язковими платежами, такими як ПДВ, податок на прибуток, акцизний податок тощо), необхідно забезпечити цілісність процесу адміністрування, і це дозволяє уникнути його фрагментації, оскільки муніципалітети керують лише місцевими податками та зборами, але податкові органи керують усіма іншими обов'язковими платежами.

Висновки. Аналіз ефективності адміністрування податкових надходжень до місцевих бюджетів України демонструє важливу роль місцевих податків у забезпеченні фінансової автономії громад, особливо в умовах

децентралізації та нових викликів, пов'язаних з економічною нестабільністю, військовими діями та після кризовим відновленням. Зокрема, надходження від земельного податку, податку на нерухомість та єдиного податку залишаються ключовими джерелами доходів місцевих бюджетів. Проте низка проблем – таких як недостатній облік об'єктів оподаткування, тіньова економіка, недосконалі інвентаризація земельних ділянок, а також кадрові й технічні обмеження у громадах – знижують ефективність податкового адміністрування.

З огляду на виявлені виклики, можна запропонувати такі рекомендації для покращення адміністрування місцевих податків:

– інвестиції у цифронізацію. Автоматизація процесів адміністрування податків, зокрема електронний облік об'єктів нерухомості та земельних ділянок, зменшить витрати, скоротить обсяг помилок і підвищить прозорість процесів. Важливим кроком є впровадження єдиних електронних баз даних на рівні кожної громади.

– розвиток кадрового потенціалу. Необхідно проводити навчання фахівців місцевих органів, підвищуючи їхню кваліфікацію у сфері податкового адміністрування. Це дозволить ефективніше виявляти об'єкти оподаткування, належним чином здійснювати контроль за сплатою податків та оптимізувати процеси адміністрування.

– удосконалення обліку та інвентаризації об'єктів оподаткування. Проведення інвентаризації об'єктів нерухомості та земельних ділянок сприятиме збільшенню надходжень до місцевих бюджетів. Важливо забезпечити доступ до актуальних даних про землекористувачів та власників нерухомості для коректного нарахування податків.

– заохочення до легалізації бізнесу та протидія тіньовій економіці. Дії, спрямовані на зниження обсягів тіньової економіки, сприятимуть залученню додаткових надходжень. Це може включати програми легалізації бізнесу, податкові стимули та інформаційні кампанії для підтримки прозорої діяльності малого і середнього бізнесу.

– впровадження стимулюючих податкових механізмів для регіонального розвитку. Створення умов для розвитку підприємництва у громадах (наприклад, через зниження ставок або надання пільг) допоможе збільшити надходження та сприятиме економічному зростанню на місцевому рівні.

Запропоновані заходи не лише покращать ефективність адміністрування місцевих податків, але й сприятимуть збільшенню фінансової стійкості громад, підтримці їх розвитку та задоволенню потреб місцевого населення.

Бібліографічний список

1. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 31.10.2024).
2. Децентралізація. Адміністрування місцевих податків і зборів органами місцевого самоврядування: поточний стан та проблеми. URL: https://decentralization.ua/news/18432#_ftn1
3. Кужелєв М.О., Стабіас С.М. Діяльність небанківських фінансових установ в Україні в умовах воєнного стану. *Економічний вісник університету*. 2023. № 58. С. 99–105. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-58-99-105>
4. Канєва Т.В., Рубан М.О. Податкова політика як інструмент забезпечення соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. *Інвестиції: практика та досвід* – Investments: practice and experience. 2020. № 17–18. С. 49–56.
5. Кміть В.М. Цифронізація як спосіб підвищення ефективності податкового адміністрування. *Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка, облік, фінанси та право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку»*. 2023. С. 46–48.
6. Козарезенко Л.В. Фінансова складова цифронізації соціальної сфери в Україні. *Матеріали II науково-практичної конференції (м. Вінниця, 21–22 червня 2024 р.)*. 2024. С. 97–101.
7. Юрчишена Л.В., Борачук В.І. Аналіз фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб та військового збору в місцевих бюджетах областей. *Бізнес Інформ*. 2023. № 10. С. 302–314. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-302-314>
8. Замасло О.Т., Кобильник М.О. Оцінка фіскальної ефективності бюджетоутворюючих податків в Україні. *Світ фінансів*. 2021. № 2. С. 66–78. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/43461>
9. Бенювська Л., Карвацький Р. Видатки місцевих бюджетів в контексті забезпечення фінансової стійкості місцевих бюджетів в умовах війни. *Західноукраїнський національний університет*. 2024. № 1 (78). С. 85–97.
10. Крисоватий А.І. Воєнні реалії фіскального простору публічних фінансів України. *Світ фінансів*. 2023. № 1. С. 8–30.
11. Юрчишена Л., Цимбалюк К. Оцінка впливу майнових податків на доходи місцевих бюджетів України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-117> (дата звернення: 31.10.2024).
12. Цимбалюк І.О., Павліха Н.В., Корнелюк О.А. Місцеві бюджети як основа фінансової самостійності та конкурентоспроможності територій. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-107>
13. Канєва Т.В., Карпенко М.Ю. Методологічні засади формування доходної частини місцевих бюджетів за сучасних умов. *Економіка та суспільство*. 2024. № (59). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-55>

References

1. Podatkovi kodeks Ukrainy [Tax Code of Ukraine]. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed October 31, 2024).
2. Detsentralizatsiia. Administruvannia mistsevykh podatktiv i zboriv orhanamy mistsevoho samovriaduvannia: potochnyi stan ta problemy [Decentralization. Administration of local taxes and fees by local self-government bodies: current state and problems]. Available at: https://decentralization.ua/news/18432#_ftn1
3. Kuzheliev Mykhailo, Stabias Sergii (2023) Diialnist nebankivskykh finansovykh ustanov v Ukraїni v umovakh voiennoho stanu [Activities of non-banking financial institutions in Ukraine under martial law]. *Ekonomichnyi visnyk univertsytetu* – Economic Bulletin of the University, vol. 58, pp. 99–105. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-58-99-105> (accessed October 31, 2024).
4. Kanieva Tatiana, Ruban Mykhailo (2020) Podatkova polityka yak instrument zabezpechennia sotsialno-ekonomichnoho rozvytku administratyvno-terytorialnykh odynyts [Tax policy as a tool for ensuring socio-economic development of administrative-territorial units]. *Investytsii: praktyka ta dosvid* – Investments: practice and experience, vol. 17–18, pp. 49–56.
5. Kmit Vira (2023) Tsyfrovizatsiia yak sposib pidvyshchennia efektyvnosti podatkovoho administruvannia [Digitization as a way to improve the efficiency of tax administration]. *Zbirnyk tez dopovidei Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii “Ekonomika, oblik, finansy ta pravo: analiz tendentsii ta perspektyvy rozvytku”* – “Economics, accounting, finance and law: analysis of trends and prospects for development”, pp. 46–48.
6. Kozarezenko Lyudmila (2024) Finansova skladova tsyfrovizatsii sotsialnoi sfery v Ukraїni [The financial component of digitalization of the social sphere in Ukraine]. *Materialy II naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Vynnytsia, 21–22 chervnia 2024 r.)*, pp. 97–101.
7. Yurchyshena Lyudmila, Borachuk Veronica (2023) Analiz fiskalnoi efektyvnosti podatku na dokhody fizychnykh osib ta viiskovoho zboru v mistsevykh biudzhetakh oblastei [Analysis of the fiscal efficiency of the personal income tax and the military levy in the local budgets of the regions]. *Biznes Inform* – Business Inform, vol. 10, pp. 302–314. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-302-314>

8. Zamaslo Olha, Kobylnyk Mykhailo (2021) Otsinka fiskalnoi efektyvnosti biudzhetoformuvaniichykh podatkov v Ukraini [Assessment of the fiscal efficiency of budget-forming taxes in Ukraine]. *Svit finansiv – The world of finance*, vol. 2, pp. 66–78. Available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/43461>
9. Benovska Lyubov, Karvatskyi Roman (2024) Vydatky mistsevykh biudzhetyv v konteksti zabezpechennia finansovoi stiikosti mistsevykh biudzhetyv v umovakh viiny [Expenditures of local budgets in the context of ensuring the financial stability of local budgets in wartime conditions]. *Zakhidnoukrajinskyi natsionalnyi universytet – Western Ukrainian National University*, vol. 1(78), pp. 85–97.
10. Krysovatyi Andrii (2023) Voienni realii fiskalnoho prostoru publichnykh finansiv Ukrainy [Military realities of the fiscal space of public finances of Ukraine]. *Svit finansiv – The world of finance*, vol. 1, pp. 8–30.
11. Yurchyshena Lyudmila, Tsymbaliuk Kateryna (2023) Otsinka vplyvu mainovykh podatkov na dokhody mistsevykh biudzhetyv Ukrainy [Assessment of the impact of property taxes on the revenues of local budgets of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-117> (accessed October 31, 2024).
12. Tsymbaliuk Iryna., Pavlikha Natalia, Korneliuk Olga (2023) Mistsevi biudzhety yak osnova finansovoi samostiinosti ta konkurentospromozhnosti terytorii [Local budgets as the basis of financial independence and competitiveness of territories]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-107>
13. Kanieva Tatiana, Karpenko Yuriy (2024) Metodolohichni zasady formuvannia dokhodnoi chastyny mistsevykh biudzhetyv za suchasnykh umov [Methodological principles of the formation of the revenue part of local budgets under modern conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. (59). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-55>

Стаття надійшла до редакції 31.10.2024

Olha Pirk

Master Student,
Donetsk National University named after Vasyl Stus
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-5185-3789>

Liudmyla Yurchyshena

Candidate of Economics Sciences, Docent,
Associate Professor at the Department of Finance and Banking,
Donetsk National University named after Vasyl Stus
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5904-0758>

ANALYSIS OF THE EFFICIENCY OF THE ADMINISTRATION OF TAX REVENUES TO THE LOCAL BUDGETS OF UKRAINE

Objective. The article examines the fiscal efficiency of tax revenues to the local budgets of Ukraine, which is an urgent issue in the conditions of constant challenges of a full-scale invasion, which Ukraine faces. The article defines the impact of taxation on the formation of local budgets of Ukraine, analyzes the indicators and structure of local budget revenues, and determines their role in ensuring the economic independence of Ukraine's regions. **Methods.** Effective administration of local taxes and fees, such as land tax, real estate tax, single tax, etc., plays an important role in the formation of sustainable sources of financing for local budgets, allowing to develop infrastructure, provide social services and support the economy. **Results.** The analysis showed that in order to increase fiscal efficiency, it is necessary to improve the assessment and accounting of taxation objects, implement modern digital tools for the automation of tax administration, and strengthen control over the use of land and real estate resources thus, we offer measures to optimize the accounting of land and real estate objects, to stimulate the legalization of business and to combat the shadow economy. The conclusions emphasize that improving the taxation system at the local level will contribute to the growth of the communities' fiscal stability, strengthening their financial autonomy and improving the quality of providing services to the population. **Scientific novelty.** Possible actions that will contribute to the improvement of local tax administration are suggested. **Practical significance.** The article offers recommendations possible actions that will contribute to the improvement of local tax administration are suggested for improving the administration of local taxes, namely: investments in digitization – implementation of unified electronic databases, development of human resources that will help attract talented specialists, improvement of accounting and inventory, which will help increase revenues to local budgets, encouragement of legalization business and combating the shadow economy – aimed at reducing the volume of the shadow economy, introducing stimulating tax mechanisms – creation of conditions for the development of entrepreneurship in communities.

Keywords: local budget, income, tax revenues, territorial communities, taxation.